

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PORJUS I VINTERSKRUD. — EFTER FOTO.

24:DE ÅRG.

DEN 31 DECEMBER 1922.

N:O 14

Foto. Wiklund, Sthm.

Kliché: Aug. Ejöbergs Klichéanst., Gbg

Per Linde

Den 30 november utnämnde k. m:t till landshövding i Gävleborgs län och ståthållare på Gävle slott ledamoten av riksdagens andra kammare, majren i väg- och vattenbyggnadskåren Sven Lübeck. Det är andra gången en tekniker placerats på en norrländsk landshövdingestol.

Sven Edvard Julius Lübeck är född i Stockholm den 2 juni 1877 och sålunda ännu i sin allra arbetsdugligaste ålder. Föräldrarna voro sjökaptenen Edvard Lübeck och hans maka Hilma Kruckenberg. Efter att år 1894 ha avlagt mogenhetsexamen vann han inträde som elev vid Tekniska Högskolan, från vars fackavdelning för väg- och vattenbyggnadskonst han utexaminerades 1898. Han inträdde därefter i väg- och vattenbyggnadskåren, inom vilken han utnämndes till löjtnant 1904, till kapten 1913 och till major 1920.

Landshövding Lübeck kan blicka tillbaka på en mycket omfattande civil praktik. Redan strax efter ingenjördiplomets mottagande erhöll han (1899) anställning som biträdande ingenjör vid J. G. Richerts två år tidigare grundade konstruktionsbyrå, kvarstannade hos denna ansedda firma även efter dess omöppning till "Vattenbyggnadsbyrån" och blev konsulterande ingenjör hos densamma från 1902 samt verkställande direktör för den från 1910. Han specialiserade sig härvid på ärenden rörande vattenkraftanläggningar och vattenregleringar, krafthushållning och kraftekonomi, vattenrätt, bildande av regleringsföreningar m. m. och förvärvade sig såsom konsulterande på dessa områden en omfattande erfarenhet och högt anseende såsom kanske ingen annan svensk ingenjör. Det finnes få större vattenföretag av hithörande art i detta land, vid vilka han icke i en eller annan egenskap mer eller mindre lagt hand, och även i utlandet, framför allt i Finland och Norge, har man dragit fördel av hans tekniska skicklighet och praktiska handlag. Vid åstadkommandet av nödig samverkan mellan flera fallägare för tillvaratagande av deras gemensamma regleringsintressen lade han tillika i dagen en förmåga att sammanjämka och förena från början stridiga synpunkter, vilken givetvis är av största värde och hos honom hade sin naturliga förutsättning i en sällsynt urban och konciliant personlighet. Till hans framgång som konsulterande ingenjör bidrog även hans lyckliga framställningskonst både skriftligen och muntligen. De talrika avhandlingar av hans hand, som finnas även i tryck tillgängliga, utmärka sig för en överskådlig, klarhet och lättfattlighet, även när det gäller relativt svårbegripliga ämnen, som göra dem tillgängliga även för andra än specialister, vilket naturligtvis är av största betydelse, när det såsom på detta område ofta är fallet gäller att övertyga även lekmanföretagare eller kommunala och andra parlamentariska korporationer, vilka hava den anslagsbeviljande myndigheten i sin hand. År 1909 var han också med om stiftandet av Svenska Vattenkraftföreningen, inom vilken han nedlagt ett synnerligen betydande arbete både som ledamot av styrelsen och dess arbetsutskott och som föreningens sekreterare.

Om hans anseende bland kolleger vittnar, att han under flera år bekiänts med ordförandeskapet dels i Svenska Teknologföreningens avdelning för väg- och vattenbyggnadskonst (1909—11), dels i Svenska Teknologföreningen själv (1912—14), dels slutligen i styrelsen för Svenska konsulterande ingenjörers förening (1917—19).

Tidigt och i stor utsträckning har landshövding Lübeck tagits i anspråk även i det allmänna tjänst. I själva verket är det förenat med en viss risk att ge sig in på en uppräknad av de många kommittéuppgifter, varmed han betungats och som han icke i

likhet med många andra uppfattat som sinekur. Redan år 1911 erhöll han sate i den kommitté, som fick i uppdrag att utarbeta förslag till tryggande av avnämnares rätt till kontraktssligt åtnjutande av elektrisk ström samt verställa utredning, på vad sätt priset på elektrisk ström, som distribueras till allmänheten, må kunna av offentlig myndighet regleras. År 1914 tillkallades han som sakkunnig i fråga om väg- och vattenbyggnadskårens omorganisation och samma år för att biträda vid uppgörande av grunderna för upplåtelse av staten tillhöriga vattenfall åt enskilda. År 1915 fick han sate i kommissionen för ordnande av Stockholms stads bangårdsförhållanden och blev en av de sakkunniga, åt vilken uppdrogs att överarbeta ett av en tidigare kommitté uppgjort förslag till ny vattenlag. Än vidare anlätades han för utredningar rörande förläggningen av flottstationen i Stockholm, rörande åtgärder till möjliggörande av vintersjöfart på Norrland och för avgivande av förslag till en planmässig kraft- och bränslepolitik. I kommunikationsverkens lönekommitté hade han sate såväl som bland de sakkunniga rörande upprättandet av en meteorologisk-hydrografisk anstalt i Göteborg. För närvarande är han ordförande i kommittén för Chalmers Tekniska instituts ombildning till teknisk högskola m. m. samt ledamot av ostkustbanekommittén och kommittén för inter-skandinaviskt kraftutbyte.

Härtill kommer så riksdagsmannauppgifter. Vid 1914 års höstval utsågs han till en av representanterna i Andra kammaren för Stockholms stads höger och detta mandat har sedan vid varje följande val tillfälle förnyats. I riksdagen har han nedlagt ett både omfattande och uppskattat arbete såväl genom motioner som debattinlägg i näringslivet rörande frågor samt bl. a. utsetts till suppleant i utrikesnämnden och statsutskottet. Inom alla partier högt ansedd hör han utan tvivel till andrakammarhögerns sakligt sett starkaste namn.

Att Gävleborgs län väntar sig mycket av sin nya hövding, är med avseende på hans föregående ej att undra på. Att det ej heller skall behöva vänta förväges, därför borgar hans kända energi. Det tal, varmed han vid sitt ämbetsinträde den 8 dec. besvarade landstatens välkomsthälsning har också i länet mottagits med livligt bifall på grund av det program för sin verksamhet han däri utvecklade. "Läget vid Östersjön", uttalade han, "förpliktar till bidrag till ökad aktivitet för fredlig svensk utrikespolitik. En fråga av stor betydelse för Norrland och som således även berör länet är tryggad sjöfart under större del av året än nu. Det som helt naturligt ligger oss mest om hjärtat är dock ostkustbanefrågan och dess klarande förbi alla blindskär. En fråga, som har mitt särskilda intresse och däri jag hoppas på Eder medverkan rör länets vägar. Jag hoppas det skall vara mig möjligt att inom ett årtionde göra det mesta möjliga i denna sak. Jordbruket står jag tämligen främmande för, men den därmed sammanhängande frågan om fisket har jag haft tillfälle att sätta mig in i såsom ledamot av fiskekommissionen". Som synes saknar landshövding Lübeck tack vare sina tidigare kommittéuppgifter icke nära anknytning till flera av sitt läns livsfrågor.

Länets hushållningssällskap har ock skyndat att utse honom till sin ordförande.

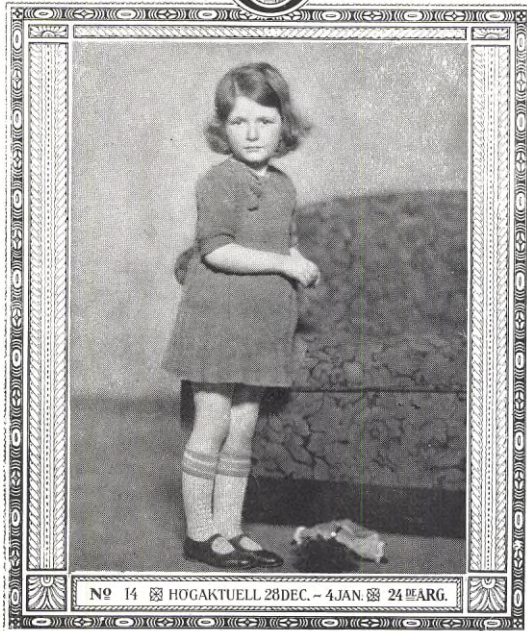
Av utmärkelser, som kommit Lübeck till del, må särskilt nämnas, att han kallats till ledamot av ingenjörsvetenskapsakademien vid dennas stiftande.

År 1905 ingick han äktenskap med Alma Maria Warfvinge, dotter av överläkaren F. V. Warfvinge och hans maka Alma Strömbeck.

Till bilder å sid. 24-17.

Med den astronomiska artikel, som läses å omslaget av veckans nummer, begynner HVAR 8 DAG publicerandet av de utomordentliga *celesta fotografier*, som äro tagna med de amerikanska jätteteleskopen och ha erhållits i *originalkopior direkt från vederbörande observatorier*. Dessa fotografier, vilka i klarhet och skärpa överträffa allt som hittills kunnat åstadkommas i fråga om celest fotografering, återgiva detaljer, vilka förut ej sett's av människoögon, och låta ana en, åtminstone för den stora allmänheten, ny art av skönhet i naturen, *den kosmiska skönheten*. Vad *innebär* det, att alla dessa oräkneliga pric: ar äro ljusintryck från avlägsna solar, sannolikt i många, kanske i millioner fall omkretsade av bebodda planeter; vad *innebär* det, att solarna sam' a sig i "moln" och hopar och tillsammans bilda en byggnad, vars gränser vi icke kunna överskåda och icke föreställa oss? Talet om världarnes

31 December 1922. Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 14.
 I violett dubbeltonfärg.
 Ett intagande barnportätt av Aage Remfeldt, Kristiania.

mångfald och universums oändlighet, nu så ofta hört, att det nästan blivit banalt, får inför dessa dokument en helt annan verklighet för oss.

Bland de ädlaste uppgifterna för mänsklig verksamhet är den forskning, som söker framtränga mot och lösa den omgivande världens hemligheter. De senare bliva väl blott med forskningens framsteg allt djupare, men människan blir rikare genom att hennes värld förstoras och hon anar allt mera och säkrare. Den omgivande världens hemligheter utgjorde förr en outtömlig källa för hjälplösa varelsers skräck; nu bilda de ett o begränsat fält för människoandens eviga frågande, där vederkvickelse fås genom aningen om en värld av allt rikare innehåll. I de astronomiska artiklar, eller kanske rättare hittills kulturhistoriska artiklar, som under årets lopp publicerats i Hvar 8 Dag, ha vi följt huru världsbilden utvecklats från de äldsta folkens barnsliga och skräckfulla föreställningar genom liksom krampaktigt stela vaneföreställningar mot ett allt klarare fattande av den konkreta verkligheten, sådana vi måste enklast uppåtta den. Med den i detta nummer återgivna artikeln in. edas vi i den modärna världsbilden.

BLIV MED-ARBETARE I HVAR 8 DAG!

Skriv aldrig och fråga först — tid går därvid förlorad — utan insänd vad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser eller goda fotografier för dagen.

Efter tidningen
KRONPRINS GUSTAF ADOLF OCH HÄRTIGEN AV CONNAUGHT I NIZZA invänta det nya lyxtåget Calais-Mediterrannée ("train bleu"). Vid de kungligas sida prefekten i Nizza samt M. Nobletmaire.

Efter porträtt.
O. A. H. EWERLÖF.
Nyutn. envoyé i
Tokio och Peking.

I. DANIELSSON.
Nyutn. envoyé i
Wien och Budapest.

W. F. BOSTRÖM.
Nyutn. envoyé i
Madrid och Lissabon.

Kliché. Avo. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.
A. E. M. SJÖBORG.
Nyutn. Kabinets-
sekreterare.

Svenska Akademien firade den 20 december sin sedvanliga årshögtid å Stora börssalen i Stockholm. Högtidligheten är ju alltid ett evenemang inom huvudstadens litterära och vetenskapliga värld och blev det denna gång kanske mer än på länge då nu som bekant icke mindre än tre nya medlemmar under hävdvunna solenna former togo inträde. Det var platserna efter Ivar Afzelius, Oscar Montelius och Harald Hjärne, som skulle besättas, och härtill hade som förut är bekant utsetts respektive skriftställaren Tor Hedberg, redaktör Albert Engström och professor Fredrik Böök. Det var också lätt att utläsa en ovanlig spänning och förväntan hos den festklädda publiken, som till trängsel fylld den stora salen. Först

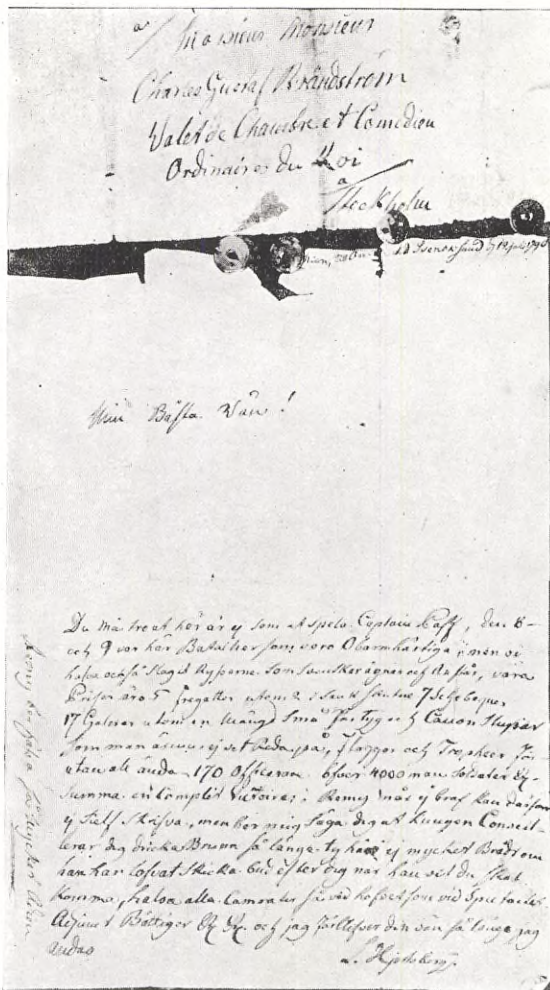
inträdde de kungliga, konung Gustaf, kronprins Gustaf Adolf och prinsarne Carl, Eugen och Wilhelm, och omedelbart därefter intågade Akademiens ledamöter och intogo sina platser, de förra å kungliga läktaren, de senare kring det långa "blå" bordet. Direktör för året var doktor Verner von Heidenstam, som alltså öppnade sammanträdet med ett kort och elegant anförande och sedan på ett mästertligt sätt karakteriserade de bortgångna och hälsade de tre nyinträdande ledamöterna. Dessa inkallades efterhand och höllo sina minnestal över föregångaren samt hälsades välkomna. Mest uppmärksamhet tilldrog sig obestriddigen Albert Engström. Professor Böök talade briljant som den rutinerade föreläsare han är. *Forts å sid. 223.*

Efter fotografi.
SVENSKA AKADEMIENS HÖGTIDSDAG DEN 20 DECEMBER. Sittande vid bordet. Vid korfändan: Svenska Akademiens ständige sekreterare, doktor Erik Axel Karlfeldt, på dennes vänstra sida: Landshövding Hjalmar Hammarshjöld, biskop Gottfrid Billing, doktor Anders stering, professor Esaias Tegnér, doktor Selma Lagerlöf, på högra sidan: Årkebiskop Nathan Söderblom, fjärfattaren Per Hallström, professor Adolf Noreen. Stående: Den nye ledamöten av Svenska Akademien redaktör Albert Engström. *Liché: Gots Bilyrå & Klichéanst.*

LARS HJORTSBERG SOM KRIGSKORRESPONDENT.

FÖR HVAR 8 DAG AV KOMMENDÖRKAPTEN L. STACKELL.

BREV FRÅN LARS HJORTSBERG till C. G. Brändström, skrivet ombord å K. skonerten "Amphion" efter dess deltagande i sjöslaget vid Svensksund den 9 och 10 juli 1790. Innehållet återfinnes i vidstående text.

I allmänhet få icke skådespelare lukta annan krut-rök än den på scenen. Så var dock icke fallet med

vår store skådespelare Lars Hjortsberg, vilken medföljde Gustaf III under kriget i Finland år 1790. H. anställdes hos konungen år 1788 såsom "garçon bleu", d. v. s. ett slags ofrälse page. Sedermera blev han lektor hos majestätet och i denna egenskap finna vi honom ombord på den kungliga skonerten "Amphion" under det ryktbara sjöslaget vid Svensksund den 9 och 10 juli år 1790. I en gammal besättningsrulla på "Amphion" har egendomligt nog påträffats ett brev från H. till skådespelare Brändström, vari han meddelar några intryck från denna märkliga sjöbatalj. Brevet, som ger en ganska intressant bild av samhörigheten mellan konst och teater samt konungens omsorg om sina tjänare, lyder som följer:

"à Monsieur Monsieur

Charles Gustaf Brändström

Valet de Chambre et Comedien Ordinaire du Roi

à Stockholm.

Amphion till ankars vid Svensksund d. 12 juli 1790,

Min Bästa Wän!

Du må tro at här är ej som at Spela Captain Paff, den 8- och 9 (H. gör här ett misstag, slaget stod den 9 och 10 juli) var här Batailler som voro Obarmhärtiga men vi hava också slagit Ryssarne. Som Svenskar ägnar och anstår, våra Priser äro 5 fregatter utom 2 i sank skutne, 7 Schebequer, 17 Galerer utom en mängd små fartyg och Canonslupar som man ännu ej vet Reda på, Flaggor och Tropheer förutan all ända, 170 officerare öfver 4000 man Soldater etc. Summa en Complet Victoire; Remy mår ej braf kan därför ej Sjelf Skrifva, men ber mig Sägä dig at Kungen Conseillerar dig dricka Brunn så länge ty här är ej mycket Brådtom; han har lofvat Skicka bud efter dig när han vil du skal komma, hälsa alla Camrater så vid hoivet som vid Spectaclet, Adjunct Böttiger, etc. etc. och jag förblifver din vän så länge jag andas.

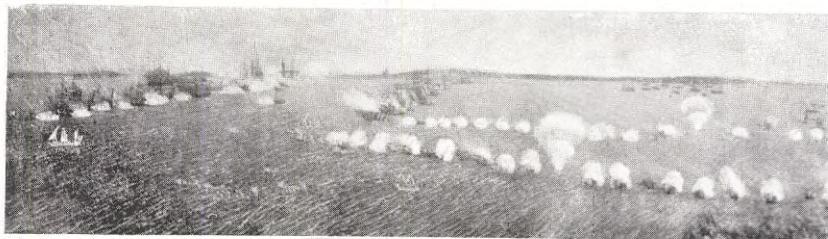
L. Hjortsberg.

Remy ber hälsa så mycket, adieu."

Rätteligen borde detta dokument hamna i teater-museet.

Remy var konungens kammartjänare.

L. Stackell.

SLAGET VID SVENSKSUND DEN 9 JULI 1790 OCH nederst DEN 10 JULI 1790.

Efter målningar av Schultz.

Klucht Aug. Sjöbergs Kluchtanst., Gbg

GLÖM EJ
att förnya
PRENUMERATIONEN
före nyår!

ILLUSTRATIONER TILL ARTIKELN "DET FÖRSTA STUDIET AV FIXSTJÄRNEVÄRLDEN". FÖR H. 8 D. AV AMANUENSEN AXEL COFLIN Å OMSLAGETS SID. 5.
FIXSTJÄRJOR SEDDA GENOM VÄRLDENS STÖRSTA TELESKOP.

Fig. 1.

Fig. 3.

Fig. 1. Ett parti av vintergatan i stjärnbilden Enhörningen — vintergatans tunnaste centralparti. Varje vit prick å bilden är ljusintycket från en stjärna, d. v. s. en ovlägsen sol, kanske i de flesta fall omgiven av planeter, i många fall måhända bebodda. I mitten samt t. h. å bilden synas grupper av ljusstarkare stjärnor, vilka äro inhölida i nebulös materia, och såväl över som under dem synas mörka partier, vilka äro icke lysande gassamlingar av enorm utsträckning, bortskymmande bakomliggande stjärnor. Efter orig.-foto från Lickobservatoriet.

Fig. 3. Den klotformiga stjärnhopen Messier 13 i stjärnbilden Hercules. Denna hop består av miljoner stjärnor, vilka

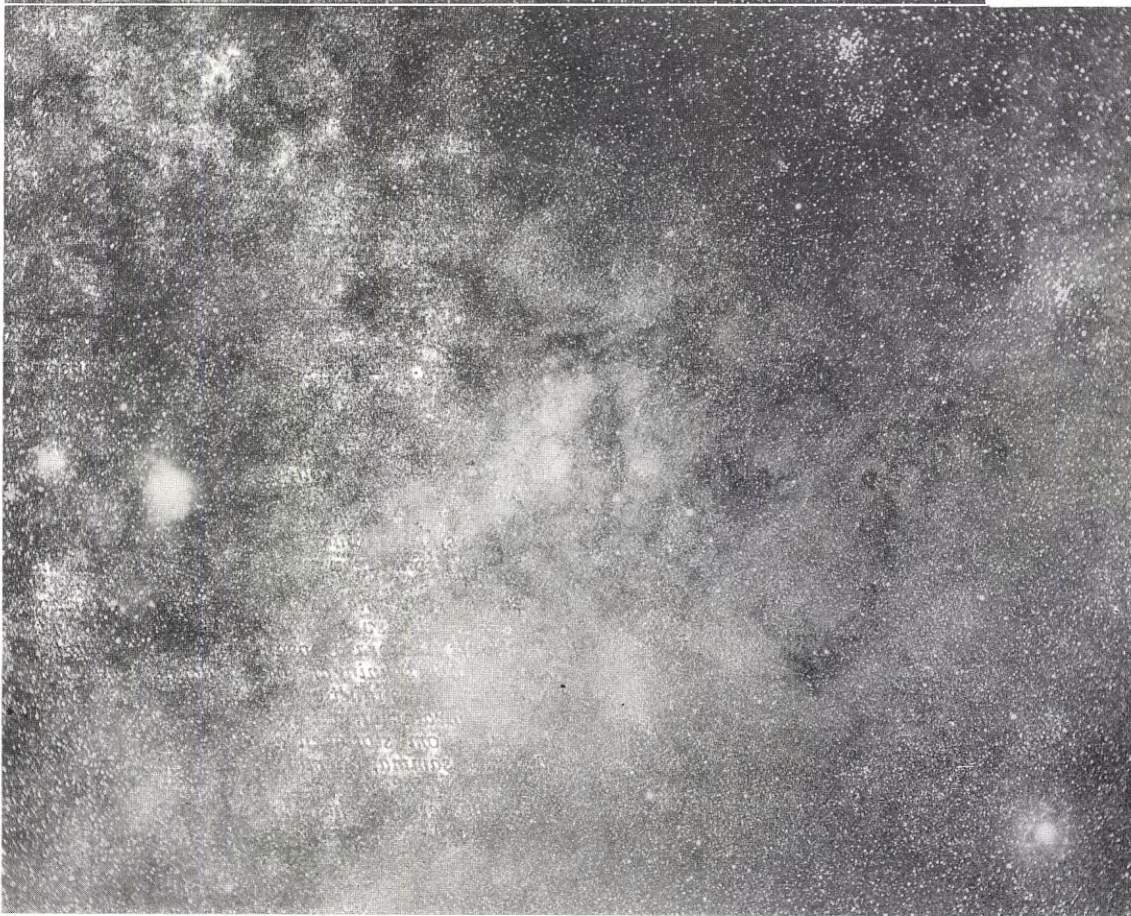

Fig. 2.

Fig. 4.

ETIQUET. OBER, OR.

ligga dels så tätt, dels så långt borta att icke ens det största teleskop kan fullständigt upplösa den skenbara sammangyttringen i mitten. I en god fältkikare synes hopen som en liten vit prick. Kopia efter originalfotografi, tagen med Mount Wilsonobservatoriets $1\frac{1}{2}$ meters spegelteleskop.

Fig. 5.

Kliche: Götes Rikshyrä & Klichéanstalt, Öbn.

Fig. 2. Ett parti av vintergatan i stjärnbilden Skytten, b läget å himlen nästan mitt emot det i fig. 1 återgivna. Vintergatans tätaste parti. Bilden visar tydligt vad Herschel kallade stjärnornas "clustering power", deras egenskap att samla sig i "moln". Stjärnmolnet, som synes å fig. 2, är så tätt, att icke ens de största nutida teleskop kunna helt upplösa det i distinkta stjärnor, och enligt modärna undersökningar (Shapley) utgör det sannolikt själva centralmolnet i vårt stjärnsystem samt ligger så avlägset, att ljuset behöver 60,000 å 70,000 år för att tillryggalägga vägen därifrån till oss. **Efter orig.-foto från Lickobservatoriet.**

Fig. 4. Andromedanebulosan — en s. k. spiralnebulosa, belägen långt bortom de stjärnor, som synes å bilden. Nedom och t. v. om mitten av fig. synes en rund, vit suddig fläck, vilken är bilden av en komet, som tillfälligtvis befann sig i nebulosans skenbara närhet. Denna fotografi, som är tagen med ett mindre instrument, visar huru en nebulosa i allmänhet ser ut bland stjärnorna; senare skall återgivas fotografier av Andromedanebulosan, tagna med Mount Wilsonobservatoriets

jätteteleskop. **Efter orig.-foto från Lickobservatoriet.**

Fig. 5. Den stora nebulosan i Orions stjärnbild. En gassamling av enorm utsträckning — minst 100 ljusår — och troligen urhärden för blivande solsystem. Varken ord eller pensel torde kunna giva en mera målande bild av "urkaos" än vad naturen själv här har gjort. **Efter orig.-foto från Mount Wilson, tagen med världens största teleskop.**

Fig. 6. Spiralnebulosan Messier 101 i Karlavagnen — ett ljussvagt objekt, som nätt och jämt är skönjbart i stora Uppsalarefraktorn. Enligt modärna undersökningar roterar denna bildning med svindlande hastighet och samtidigt utkastas materia längs spiralarmarne. Man kan göra sig en föreställning om storleken av de krafter, som härvid äro verksamma, då man från modärna mättningsresultat erfar, att denna spiralnebulosa är åtminstone ett par hundra ljusår i genomskärning. **Efter orig.-foto med Mount Wilsonobservatoriets 1 $\frac{1}{2}$ meters spegelteleskop.**

Fig. 7. Ljusa och mörka nebulosor i Orions stjärnbild, åstadkommande utomordentliga kon-

Fig. 6.

Hela fotografien i förminskning.

Vidstående bild: Mittelpartiet i fotons originalstorlek.

Fig. 7.

traster. Man må även lägga märke till de rent estetiska momenten i dessa himmelsfotografier, vilka härmed för första gången återivas i goda reproduktioner utanför den trängre jackmannakretsen. Efter orig.-foto, taget med världens största teleskop å Mount Wilson-observatoriet.

Till bild å sid. 212.

Ett flertal utnämningar inom vår diplomati ha i dagarna ägt rum. Sålunda har sändebudet i Wien och Budapest, envoyén *O. Ewerlöf* förordnats att vara sändebud i Tokio och Peking. I hans ställe inträder såsom sändebud i Wien och Budapest envoyén *I. Danielsson*, vilken sedan 1921 varit svenskt sändebud i Madrid och Lissabon. På denna post inträder envoyén och kabinetssekreteraren i utrikesdepartementet *W. F. Boström*. Till kabinetssekreterare har utnämnts revisionssekreteraren, ministerresidenten *A. E. M. Sjöborg*.

HELGA står vid dörren till Biedermeier-salongen. Hon tar sig utmärkt bra ut i den helsvarta aftontoaletten, som fördelaktigt framhäver hudens glänsande vitthet, ansiktets friska färg och de blonda hårbucklorna. Den uringade klädningen av silkestrikot ger gestalten mjuka, klassiska linjer, och duvetnehatten utan annan garnering än några smala silvertrådar, som virats kring kullen, smyger klädsamt djupt ned i pannan.

Från sin plats kan hon se ut över mer än halva vestibulen, entrén från gatan, läsrummet, portierlogen och anmälningssbyrån. Här är brusande, bullrande liv vid denna tid på dagen. Svängdörrar och hissar hållas i ständig rörelse. Klockor ringa, bagage expedieras, vaktmästare springa hit och dit, eleganta herrar och damer komma eller gå, gäster betala sina räkningar, ge drickspengar eller ta emot post. I brokig blandning surra nästan alla möjliga språk genom luften.

Det är knappast mer än en timme, sedan Helga kommit in från förstaden med den underjordiska järnvägen, fått sitt rum och klätt om sig i flygande hast. Arnold blir så lätt otålig, om hon låter honom vänta. Han har ju alltid så bråttom numera... Och just i afton vill hon undvika alla stöttestenar. Det är hennes födelsedag, som skall firas... liksom för ett år sedan, då de för första gången gingo ut tillsammans på en restaurang och händelsevis valde den här lokalen. Männe stämningen nu blir lika glad? Skall lyckan glöda genom deras ådror som då? Kan kärleken åter ge deras själar förståelsens vingar, förvandla blickarnas hieroglyfer i klar skrift, så att de båda få nytt få smaka sötman av samhörighetskänsla och intuitivt vetande om varandras innersta?... Ack, Helga är icke alls säker därpå. Så mycket har hänt, så mångahanda kommit emellan dem under de sista månaderna. Deras flyktiga, allt sällsyntare sammanträffanden ha nästan helt uppfyllts av lidelsefulla smekningar och kyssar, så att ingen tid blivit övrig för tankeutbyte, och en ödesdiger stumhet börjar växa upp emellan dem... Helga har ej kunnat förmå sig att uttala de frågor, som bränt och rasat inom henne själv, och han... ja, kanske det i verkligheten gått honom på samma sätt, men hon plågas av misstanken, att han ej velat varken fråga eller svara. O, måtte de närmaste timmarna återge henne lugn och harmoni! Det är därför hon kompromissat med sin stolthet och bett Arnold om den här aftonen... Och hon måste medge, att han genast beredvilligt gått in på hennes förslag och arrangerat utförandet. Nu i julbrådskan är det naturligtvis ej lätt för honom att göra sig ledig och resa bort; men det går ju lika bra, att Helga kommit in till Berlin. Hon är fri och oberoende. Ingen frågar stort efter hennes görande och låtande, och förmågan till allvarligt arbete, till konstnärligt skapande har alldeles övergivit henne, sedan förhållandet till Arnold fått denna dämoniska makt över henne. Sak samma för resten! Huvudsaken är, att livets virriga trådar redas ut, och de sirliga silhuetter hennes sax formar så villigt och snabbt inbringa mer än nog för hennes dagliga utgifter.

Helga ignorerar fullkomligt alla nyfikna eller beundrande blickar, som allt emellanåt omsvepa henne. Hela hennes uppmärksamhet riktas mot ingången till vestibulen. Bland människosirömmen måste han ju antligen bli synlig. Klockan är redan en kvart över sju... Då hör hon plötsligt sitt namn ropas av ett par friska stämmor. Två unga, livliga damer i bredskyggiga hattar och bjärt lysande jumpers till korta trotteurkjolar ha stannat bredvid henne.

— Helga Sölder! Vad i all världen gör du här?...
— God afton, Helga! Hit måste man således bege sig för att råka dig! Varför har du varit så osynlig på sista tiden?

Det är hennes gamle lärares döttrar, Käthe och Erna Paulsen, vilka alltid visat henne sådan vänlighet, särskilt under de första besvärliga studieåren i det främmande landet. Även från dem har kärleken till Arnold skilt henne... Nu blir det i alla fall hjärtliga hälsningar och ömsesidig glädje över återseendet.

Systrarna prata ivrigt i munnen på varandra och berätta, att de varit ute i staden hela dagen för att köpa möbler åt Erna, som skall gifta sig nästa månad. Hennes fästman har äntligen genom åtskilliga knep lyckats få tag på en liten söt våning i Charlottenburg. Även Käthes utsikter tyckas ljusna, ty hennes svärföräldrar komma antagligen att avstå två eller tre rum åt det unga paret, så att bröllopet kanske kan äga rum frampå nyåret. Hon har därför också gjort en del uppköp till sin bosättning idag. Och nu sitta de med sin far inne på kaféet och ha just telefonerat till sina fästmän, som båda lovat infinna sig om en stund.

— Kom med, du också, Helga, ber Käthe. Vi ämna supera ute och ha en riktigt livad afton. Direktör Brauns, du vet, din svurne beundrare, är för övrigt tillsammans med oss. Ah, vad han kommer att göra stora ögon! Varje gång vi träffas, frågar han efter dig... Du må tro, han har förtjänat många miljoner i år på sina kemikalier.

— Och tänk hur glad pappa skall bli, ifyller Erna. Varför står du egentligen ensam här? Skall du träffa någon?

Helga nickar, men ger intet bestämt svar. I alla fall lovar hon att gå in och hälsa på professorn litet senare.

Just som systrarna avlägsnat sig, ser hon en "Messenger boy" gå bort till portiern. Strax därpå kommer en piccolo och lämnar henne ett brev från Arnold.

Hon sliter upp kuvertet och läser de få raderna. Orden dansa runt, så att hon ej fattar något annat, än att Arnold blivit förhindrad... Sakta smyger hon sig in i den lilla salongen, som för tillfället är alldeles folktom, sjunker ned i ett soffhörn och ger sina tårar fritt lopp. Först en lång stund senare blir hon i stånd att läsa brevet på nytt.

— Fru von Mayens bror har anlänt... man ber mig tillbringa aftonen i familjen... förlåt mig... du förstår nog, att jag ej kan undandraga mig plikterna mot min avlidne chefs anhöriga... för affären viktiga angelägenheter komma kanske att avhandlas...

Förvånad skakar Helga på huvudet. Är detta verkligen ett skäl att mankera henne? Efter herr von Mayens plötsliga död har Arnold övertagit ledningen av det stora bokförlaget. Naturligtvis bör han i allmänhet sätta firmans intressen framför allt annat. Men är icke detta att gå för långt? Icke behöver han väl lyda familjen Mayens minsta vink?

Där äro de igen, alla hennes fula misstankar och gissningar! Ack, hon har intet förtroende mera till den älskade... Alla goda föresatser till trots känner hon sig varken mild eller förstående, utan djupt kränkt och åsidosatt.

Hon reser sig beslutsamt upp, lägger ned brevet i väskan och går bort till en spegel. Med hjälp av ett par blad ur puderboken utplånas nästan alla spår efter tårarna.

En kvart senare sitter hon mitt i den glada Paulsenska kretsen och glömmar nästan bort sin misräkning vid all den vänlighet, som kommer henne till del från alla sidor. Professorn klappar hennes

hand och försäkrar som vanligt, att hon tillhör hans mest lovande elever och kommer att "slå igenom" i sinom tid. Döttrarnas lycka försätter honom i strålande humör. Han klagat ej ens som annars över fäderneslandets nesa, önskar blott då och då, att hans avlidna maka fått bli vittne till Käthes och Ernas giftermål med duktiga affärsmän. Gud bevara våra flickor för fattiga konstnärer med geni i fingrarna i stället för kontanter, brukade hon säga, berättar gubben. Och den godmodige, något korpulente direktör Brauns, som sitter till höger om Helga, förklarar den åsikten vara "både förnuftig och hållbar". Han är för övrigt alldeles berusad av glädje över Helgas närvaro och bjuder hela sällskapet på en splendid supé med de finaste viner. Man lyckas erövra ett bord i den fullsatta matsalens ena hörn och skiljes genom diskreta skärmar från de övriga gästerna. Stämningen stiger allt högre. Det skämtas, glammias och skratas som i en uppsluppen kamrättskrets.

Men när professorn råkar i dispyt med sina mäggar och döttrar om vilka tavlor, som bäst passa för de blivande hemmen, höjer direktör Brauns i all stillhet sitt glas mot Helga, ser henne in i ögonen och viskar:

— När, förtjusande Helga? Eller är ni fortfarande lika oåtkomlig? En gång hoppas jag dock få kalla er min? Ja eller nej?

Hennes kinder blossa av vin och förlägenhet. Hon böjer huvudet djupt ned över dessertallriken och tigger. Han däremot upprepar gång på gång:

— Ja eller nej? Sköna Helga, det är så svårt att vänta.. Säg ja!

Slutligen svarar hon.. till sin egen förvåning.. mot sin egen vilja och mot sitt eget hjärtas klagande, ropande stämma:

— Kanske...

Ater lyfter han glaset och skålar med henne. Från det ögonblicket råder ett hemligt samförstånd mellan dem.

Att hon plötsligt bleknar och lutar sig tillbaka i stolen som för att söka stöd, märker han dock ej, ty hovmästaren kommer fram för att ta emot beställning på mocka och likör. Just då vänder sig professor Paulsen till Helga och frågar om hon nyligen träffat Arnold Rode. Han lär ju ha övergivit konsten och blivit bokförläggare.

Ämnet tycks intressera alla de närvarande, och samtalet blir allmänt, så att Helga undslipper skyldigheten att yttra sig om den frånvarande vännen. Käthes fästman upplyser, att Arnold utvecklats till en utomordentligt duglig köpman, djärv och vidsynt och icke utan lämplig hänsynslöshet. De ideella åsikter han förr brukade kämpa för ha väl i själva verket varit en mask för hans egentliga natur. I alla händelser har han nu skaffat sig en säker position, och det sägs med bestämdhet, att han kommer att gifta sig med den äldsta fröken von Mayen... Man fortsätter ännu en god stund att tala om Arnolds lysande framtidsutsikter...

Det är något, som dör inom Helga. Ett slags brännande gift tycks plötsligt flyga genom hela hennes varelse och förtära tron på allt gott och rent, allt skönt och sant... Ack, det är ett stort svalg mellan aning och vetande, känner hon... Nu först vet hon ju, att Arnold lekt med henne.

I ett enda drag tömmer hon glaset framför sig och ger direktör Brauns sitt älskvärdaste leende. Vad gör det, att han varken äger ungdom eller ett vackert yttre? Att han icke förstår det minsta av konstens innersta väsen och saknar förmåga att höja själen från det alldagliga?... Han håller i alla fall av henne

och vill ha henne hos sig... Hon börjar bli så rädd för ensamheten...

Ater viskar Brauns i hennes öra:

— När får jag bestämt svar? När?

Och denna gång vänder sig Helga icke bort, utan ser på honom med klar, öppen blick och säger sakta:

— Det kan Ni få nu genast. Det blir ju ändå ja..

Brauns för hennes hand till läpparna, alltför lycklig för att kunna yttra ett enda ord.

Ingen av de andra har lagt märke till att just nu ett livsöde beseglats. Professorn börjar tala om Helgas stora tavla och gör henne vänliga förebräelser, när hon bekänner, att den står orörd sedan flera månader.

— Du väntar väl på inspiration, framkastar Käthe skämtsamt. Men hennes far säger litet sorgset, med halvt undertryckt resignation:

— Ack nej, Helga, gör icke det! Hela livet kan rinna bort under väntan på en stor idé... på inspiration. Arbeta i stället. Din begåvning måste segra till slut.

— Men om man icke är nöjd med det man gör? invänder Helga. Om man saknar kraft att gå sin egen väg och känner sig oförmögen att uttrycka sina bästa tankar? Är det ej klokt att vänta tills man kan?

Den gamle läraren skakar emellertid på huvudet.

— Nej, endast genom outtröttliga försök, genom oavlatlig strävan när man det högsta... steg för steg. Icke ens de verkligt gudabenådade konstnärerna ha rätt att lita på ingivelsens ögonblick.

— Ja, nog förefaller det mig bra dåraktigt att hoppas på handräckningar från höjden, förklarar Ernas fästman, och hans blivande sväger instämmer:

— Svärfar har rätt. Arbeta måste människan, kämpa och slåss för det hon vill. Vad konsten beträffar, så håller jag styvt på det odödliga yttrandet, att talang är detsamma som flit. Var och en får nog vara sin egen lyckas smed.

Direktör Brauns sitter ännu halvt försjunken i hänryckning över Helgas jaord och vaknar endast småningom till medvetande om de andras ivriga diskussion. Slutligen yttrar han eftertänksamt:

— Medgives, att intet vinnes utan allvarlig vilja.

Men nog tror jag för min del på en högre makt, som leder våra handlingar, ordnar händelserna för oss, ja också inger oss våra tankar eller medel att yttra dem.

Då böjer Helga jakande sitt huvud. Ett underligt, frånvarande uttryck ligger över hennes ansikte, och hennes blickar följa cigarrettröken, som ringlar uppåt i låtta moln, när hon säger:

— Så är det... ja. Inspiration är öde... eller ödets ingrepp i vår ande och upplevelse. Vår längtan, vår ävlan betyder så föga... i konsten som i livet... Jag fattar penseln eller pennan för att framställa det min själs öga skådat eller mitt hjärta brunnit omkring, men den färdiga bilden ger oftast blott en svag reflex därav, mången gång till och med något helt annat... Och när jag i verkligheten griper efter ett, skjutes mot min vilja ett annat in i min öppna hand... Enligt min övertygelse är inspirationen allt för konstnären, liksom det vi kalla tillfällighet behärskar vårt liv. Klokast är kanske den, som handlost störtar sig ned i ödets ström och förtroendefullt låter sig vaggas framåt av den..

Det blir tyst några minuter, innan skämtet åter får överhand inom kretsen. Kort därefter sker också uppbrottet, och hela sällskapet följer Helga till hissen.

Kvällens intryck ha emellertid varit alltför övermäktiga för henne. Utan att kunna sova ligger hon timme efter timme och stirrar ut i mörkret. När klockan slår sex, stiger hon upp och tänder ljuset. Hon klär sig skyndsamt och letar fram ritstift och papper ur sin suit case.

UPPTÄCKARNE AV DE EGYPTISKA KUNGAGRAVARNE

INSPIRATION. Forts. fr. föreg. sida.

Tre hela timmar sitter eller står hon lutad över bordet under den elektriska kronan och tecknar oavbrutet. Först när morgonsolen skickar in några strålar i rummet, lägger hon ned pennan och betraktar sitt verk:

I hemlighetsfullt halvdunkel mellan lummiga askar står en smärt, ung kvinna, klädd i veckrik grekisk dräkt. Hon vänder sig mot en kraftig stam, vid vars fot kratta och spade ligga. Hennes uppmärksamhet absorberas emellertid av den härligt blommande rosenbuske, som växer vid stenmuren tätt intill. Det är tydligt, att hon lyft armen i avsikt att plocka en yppig ros. Men i samma ögonblick har en stark, senig hand sträckts fram ur det täta lövverket och lagt sig över hennes med ett fast grepp, som i stället tvingar henne att böja sig efter redskapen på marken...

Helga känner och ser, att teckningen är ett fullödigt konstverk, men också, att den skildrar hennes eget hjärtas dystra saga. Hon signerade hastigt och skriver som titel ordet "Inspiration" på bladet. Sedan lägger hon in det i ett kuvert som förses med Arnolds adress.

Fr. v.: Mr HOWARD CARTER, Mrs Arthur Merton, lady Allenby och LORD CARNARVON. Foton tagen före nedstigandet i de nyuppläckta gravkammarna.

Vidst.bild: NEDSTIGANDET I KONUNG TUTANKHAMONS SKATTEFYLLDA GRAVKAMRAR. Främst de två upptäckarna, mr Howard Carter och bakom honom lord Carnarvon, samt sist provinsens guvernör.

Se fyndplatsen och text i närmast föregående n:r

EFTER ORIGINALFOTOS.

Han skall förstå, att hon nu själv-mant bjuder farväl...

I detsamma knackar det på dörren. Helga öppnar och får mot-taga en stor bukett utsökta orkidéer jämte några rader från direktör Brauns, som föreslår en lunch på tu man hand klockan ett.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. A. LINDÉN,
v. Häradshövud. — Norrköping.
80 år 22 dec.*

C. A. NYSTRÖM.
Rådman. — Torshälla.
60 år 29 dec.*

J. LINDSKOG,
Regementsläkare. — Nyköping
60 år 16 dec.*

A. L. FORSMARK.
Regementsläkare. — Sthlm.
60 år 3 jan.*

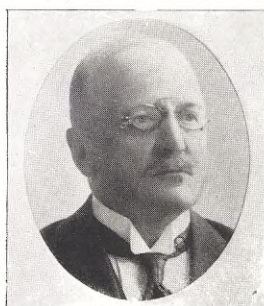
A. T. ODELBERG.
F. v. Statsråd. F. d. Landshövud.
Stockholm. 75 år 21 dec.*

O. A. NORELL.
v. Konsul. — Gävle.
75 år 29 dec.*

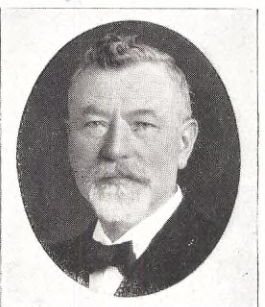
C. G. SPRINCHORN.
Major. — Göteborg.
60 år 3 jan.*

M. C. N. HERRLIN.
Landssekreterare. — Halmstad.
50 år 30 dec.*

A. R. AF GEIJERSTAM.
Ingeniör. — Västanfors.
75 år 4 jan.*

N. A. BORGSTRÖM.
F. d. Förrådsförv. — Malmö.
70 år 24 dec.*

V. E. NILSON.
Disponent. — Sundsvall.
67 år 12 dec.*

J. E. ENGD AHL.
Direktör. — Grillby
50 år 21 dec.*

P. PERSSON,
Professor. — Uppsala.
65 år 31 dec.*

J. M. F. T. BRING.
Domprost. — Linköping.
60 år 1 jan.*

A. KARLSSON.
Överläkare. — Surte.
60 år 17 dec.*

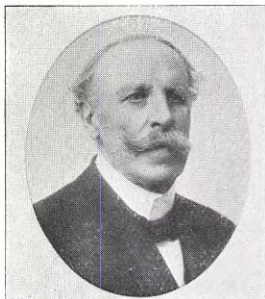

J. A. ANDERSSON.
Överläkare — Ulricehamn
55 år 30 dec.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

* Data å nästa sida.

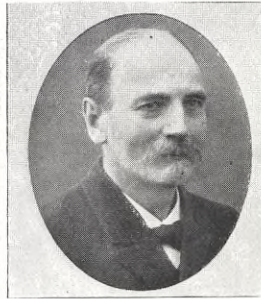
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. A. KANTZOW †.
Frih. F d Major. — Lidingsö
Villastad. F. 1839. † 16 dec.*

A. W. HELLERSTEDT †.
Överlärare. — Varberg
F. 1858. † 13 dec.*

C. A. KRUTMEIJER †.
Handlande. — Sundsvall.
F. 1859. † 8 dec.*

V. H. FRESTADIUS †.
Ingenjör — Stockholm
F. 1873. † 13 dec.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

* Data här nedan.

AXEL LINDÉN. Stud. 62, v. häradshöv. 70, stadsfisk i Norrköping 74—08, tillsyningsman v. Norrk. kronohäkte 77—11.

CARL NYSTRÖM. Inneh. firman F. O. Nyströms Bleckkärlsfabr. i Tors-
hälla sdn 92, rådmän där sdn 03. Led. av stadsfullm. 93—03, på sin tid
stadsassessor o. led. av drätselkamm. led. av kyrkoråd.

JONAS LINDSKOG. Stud. 82, med. lic. 96, fältläkstip. av 2 kt. 91, stip. v.
Flottan 95, bat.-läk. v. Norrl. trångbat. 98, reg.-läk. v. Västerorr. reg. 04,
v. Södermanl. reg. sdn 14, läk. v. Sollefteå epidemisjukh samt järnvägläk.
å linjen Sollefteå-Bispgården 02—14.

LINUS FORSMARK. Stud. 83; med. lic. 95, underläk. v. Kroppr: ssan
Lovisas vårdanst. f. sjuka barn i Sthlm. 95—96, aman. v. Sabbatsbergs
sjukh. 96—97, v. Allm. barnhuset 97, bat.-läk. v. Smäl. gren.-kär (Karlskr.
gren.-reg.) 1900—04, v. Vaxholms gren.-reg. 04—09, reg.-läk. v. sistn. reg.
sdn 09 prakt.-läk. i Sthlm.

THEODOR ODELBERG. Stud. 69, efter avslut akad. o. prakt. stud. jord-
br.-förvält. o. arrend. samt eg. av Enskede gård i Stockh. län 84—04. Öv-
virdr. o. ch. f. Lantbr.-styr. 88—99, landshöv. i Gevle. län 99—1900, stats-
råd o. ch. f. Jordbr.-dep. 1900—05, ordf. i Hushålln.-sällsk. 08, hed.-led.
där 18. Led. av Riksd. F. K. 92—13, led. av statsutsk. 08—09, Jordbr.-utsk.
08—11, he n.-utsk. 17. Hed.-led. i Lantbr.-akad. Biografi o. helsid.-portr.
arg. IV: 34. Kommend. m. st. k. N. O.

OTTO NORELL. Stud. 66, fil. kand. 75; förest. därefter utl. avd. h. Lunde-
qvistska bokhand. o. Akademi. bokhand. i Uppsala, Gleerupska univ. bok-
hand. i Lund samt stult. Samson & Wallins bokh. i Stockholm. Etabl. 93
grosshand.-firman Otto N. i Gävle; sedan 01 holländsk v. konsul. Led. av
hansellskamm. i Gävle; flerårig stadsrev.

CARL SPRINCHORN. Stud. 82, avg.-ex. fr. tekniska högsk. 86, löjtn. i
Kapt. 01, major 14. Chef f. anl. av Malmö Kont. järnv. (num. tillh. S. J.) 97—98, f. anlägg. av Borås—
Alvesta järnv. 99—02, verkst. dir. o. chef f. sistn. järnv. sdn 02. V. ordf. i
Gborgs gatv.-o. vägförv. sdn 1900, i styr. f. vattenledningsverk. sdn 09, led. av
styr. f. Stadsn. begravningspl. sdn 07, f. Gbg.—Särö järnv. sdn s. å, styr-
led. i Sv. Järnv.-fören. Sthlm sdn 12, styr.-led. i avlön.-nmd. Led. av
bangårdsberedn., på sin tid led. av slakth. o. hamnberedningen.

MAGNUS HERRLIN. Stud. 89, fil. kand. 91, hovr.-ex. 1900, länsnot. i
Älvsb. l. 05, landssekr. i Hall. l. sdn 16. Sekr. i Älvsb. l. landsing 05—16,
tillika kamrerare där 14—16.

AVE af GEIJERSTAM. Stud. 68, genomgick Filipstads bergsk. 75, anst.
v. Uddeholms a.-b. 75—76, v. Storfors bruk 76—80, inneh. av Hjo mek.
verkst. 80—86, insp. v. Västanfors säteri 87—01, disp. därst. 01—16, kont-
först. f. Mälarpöv. ensk. bank. kont. i Västanfors 99—02, kontrollant därst.
sistn. år. Jourh. dir. i a.-b. Mälärbanks avd. kont. i Västanfors sdn 03,
ordf. i V.-fors skn. komm.-nmd 91—07, ordf. i kommun.-st. 07—10, skol-
rådsled. under en följd av år.

AUGUST BERGSTRÖM. Efter avslutade skolstud. anst. v. S. J. ss. bok-
hållare 77, förrådsförv. 93—17. Led. av fattigv.-styr. 95—09, bevilln. o.
taxeringsnmd 96—05, ordf. i pensionsnmd f. Malmö stads IV pensions-
distr. 14

VICTOR NILSON. Efter praktik inom trävaruind. sdn 82 disp. f. Trä-
varu a.-b. Carlsvik 01—16; deläg. o. verkst. dir. i Nyhamns Cellulosa a.-b.
sdn 14. Komm.-stämman ord. i Alnö. ordf. i Sköns tingslags vägstyr-
led. av taxerings- o. provn.-nmd, lokala skiljenmd m. m. Styr. i i

Handelsbankens avd.-kontor sdn 17, Gimnäs flott.-fören., a.-b. Mohögs
mek. verkstad.

JANNE ENGDAHL. Verkst. dir. Grillby järnhandels a.-b. sdn 99 o. a.-b.
Grillby elektr.-verk. Ordf. i Uppl. ensk. banks lokalstyr. sdn 06, Grillby mun-
cip.-nmd o. stämman, Uppl. maskin- o. järnhand.-fören., ordf. i styr. f.
a.-b. John A. Fors, K. B. ombud i ortens taxer.-dist. m. m.

PER PERSSON. Stud. 75, fil. dr. 86, lär. v. Fjellstedtska skolan i Upp-
sala 84—93 o. 94—95; docent i klass. spr. v. Upps. univ. 86; professor i
lat. spr. o. litt. där sedan 95. Led. av Vet. soc. i Upps. Led. av K. Hu-
manist. vetensk. samf. i Upps., dess sekr. sdn 08. Hed.-led. av Söderm.—
När. nation 95, nationens inspektor sdn 06.

THEOPHIL BRING. Stud. 80, fil. kand. 84, prästv. 87, komminister i Sala
93—02 reg.-past. v. Västm. reg. 98—05, trof. assist. v. Upps. univ. 01—11;
domprost i Linköping sedan sistn. år. Teol. dr. 17. Insp. f. folkskolesem.
sedan 11, v. ordf. i folksk.-styr. s. å., ordf. sdn 18. K. M:s uppdrag att
utarb. förslag t. ny evangeliebok 17. Själskr. ordf. i Sundbergska o.
Wallenbergiska stift. i Link., ordf. i stiftets ungdomsförb. o. teol. sällsk. sdn
11. Led. av kyrkomöt. 20. Stadsfullm. sedan 17.

ANDERS KARLSSON. Folksk.-lär.-ex. 85, folksk.-lär. o. organist i Ytterby
85—1900, överlär. v. Surte sk. Nödinge sdn sistn. år, behörigh. s. lär. i h.
folksk. sdn 14. Förest. f. Surte arb.-inst. sdn 01, landstingsman o. ordf. i
valnmd. sdn 10, ordf. i komm.-st. sdn 09, ordf. i premiärnmd sdn 18, hos
kommunalfullm. sdn 19, ordf. i tax.-nmd sdn 2, 1ste suppl. t. led. av
F. K. f. Älvsb. l., v. ordf. i skolråd sdn 05 o. kyrkst.; överint. f. I. O. G. T:s
nykt.verks:h. bland barn o. ungdom sdn 14, v. ordf. f. Västergötl. sinneslö-
anst Johanneberg sdn 12, verkst. en ensk. utredn. rör. kronotorp, särsk.
kastelgårdstorp, levn.-förh. 99—11, ledde g:n G. Kronlundts riksd.mot. t.
friköp.-rätt f. dessa torp. Led. av Riksd. A. K. 19—20.

JOHAN ANDERSSON. Stud. 86, med. lic. 01, aman. o. underläk. v. Seraf.
las. 01—03, prakt. läk. i Stockholm 03—10, badläkare o. int. v. Borgholms
bad- o. havskuranst. somr. 05—08, v. Ulricehamns badanst. somr. 08—10,
sdn sistn. år överläk. v. Ulricehamns sanatorium o. badanst. samt dess
verkst. dir. Företagigt åtsk. studeresor t. Engl., Frankr., Tyskl. o. Schweiz
förmästa sanat. bad- o. kurorter. Medic. förf.

JOHAN ALBERT KANTZOW †. Uljtn. v. Svea livgarde 60, kapt. 72, ma-
jor i arm. 87—90, övergick t. res. sistn. år. På sin tid ordf. i Enköp.—Näs
skn. kommun.-st. o. nmd. v. ordf. i Södra Uppl. lantm.-fören., ordf. i
Åsunda härauds hush.-nmd; led. av Upps. l. hush.-sällsk. förv.-utsk. samt
hed.-led. av nämnda l. hush.-sällsk.

ADOLF HELLERSTEDT †. Folkskollär.-ex. 86, lär. v. Varbergs folksk.
87, överlär. där 99, slöjdlär. v. Varbergs r.-a.-sk. 06. Led. av stadsfullm.
09—11, led. av kyrkorådet 19, led. av skolrådet under ett flertal år. På
sin tid ordf. i Varbergs föreläsningssällsk.

CLAES KRUTMEIJER †. Inneh. av egen firma 82—21. Stadsfullm. 92—
06, revisor i Sundsvalls utskänkningsbol. o. sparb., ordf. i Sundsvalls Köp-
mannaförb. under en följd av år. På sin tid led. av kyrkoråd.

VICTOR FRESTADIUS †. Stud. 92, avg.-ex. fr. tekn. högsk. M. 96.
Anst. v. Bergsunds mek. verkst. a. b. Sthlm 96—97, ing. därst. 99—03,
anst. hos olika utl. filmror 98—99, jourh. dir. i Motala verkst. nya a.-b. i
Sthlm 03—04, bedrivit ensk. verksamh. sdn 04.

Till bild å sid. 224

Irlands sedan sekler närda dröm om självstyre har nu i någon mån blivit verklighet. enär det engelska parlamentet den 4 dec. slutgiltigt antog den s. k. Irish Free State Constitution Bill och konungen redan följande dag stadfäste densamma.

Till fristatens förste generalguvernör har utsetts Timothy Healy, vilken under icke mindre än trettio-åtta år varit medlem av det engelska parlamentet tills han för fyra år sedan lämnade detsamma för att energiskt ehuru icke så i ögonen failande arbeta för sin ös politiska frigörelse. Han har emellertid, såsom tillnörande de mera måttfulla frihetsvännerna mottagits med en stark opposition från det republikanska ytterlighetspartiet, som fortsätter sin blodiga kamp och nu hotar även det irländska folkets egna repräsentanter i dess eget parlament till livet. Tvenne

Forts. å sid. 224.

Porträtt till Veckans porträttgalleri

böra vara av möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskilt påpekas nödvändigheten av al. alla förmann angivnas med tilltalsnamnet helt utskrift och understruket. Förbiseente härutinnan utesluter biografi.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna. Förslag till införande emottagas.

VÅRDANSTALTEN I LUND FÖR BLINDA MED KOMPLICERAT LYTE, en i sitt slag i Europa enastående omfattande och väl-inredd anstalt, invigdes högtidligen den 16 december. — (Foto. Hagblom, Lund.) Klische: Göta Råbyrå & Klischeestalt, Gbg.

En storlagen insats i arbetet för de blindas väl har gjorts genom upprättandet av Lunds nya vårdanstalt för blinda med komplicerat lyte, vilken högtidligen invigdes den 16 dec. Professor Karl Petré, ordförande i anstaltens styrelse framhöll också i en kortfattad historik huru anstalten, sedan drottning Sofia först givit impulsen till en statens undervisning av blinda med komplicerat lyte och sedan fru Elisabeth Anrep-Nordin med varmt intresse arbetat för det vackra ändamålet, från en ringa början med blott en elev vuxit till att nu vara en i sitt slag säkerligen enastående anstalt. Den innefattar nämligen en skola, där eleverna få sin utbildning, ett arbetshem, där de sedan sysselsätts och en asyl för de obildbara. Efter det intressanta invigningstalet av kanslirådet Sandberg över humanitetsidealets utveckling och en betraktelse av biskop G. Billing avslöts den vackra in-

vigningsfesten med sång och musik av eleverna. Bland de närvarande märktes landshövdingen greve Robert de la Gardie, ett flertal av Lunds professorer m. fl.

*

SVENSKA AKADEMIEN. Forts. fr. sid. 212.

Sedan så de tre nyinvalda intagit sina platser meddelades till sist att Akademiens stora pris för året tilldelats lektorn, doktor Axel Åkerblom i Malmö för hans tolkning av äldre Eddan och Karl Johanspriset fil. dr Carl Grimberg för hans historiska forfattarskap. Årets minnesmedalj är präglad över den svenska orientforskaren Peter Forskål men den med anledning därav av professor Henrik Schück författade minnesteckningen kunde tyvärr på grund av den långt framskridna tiden icke uppläsas.

HVAR 8 DAGS FÖRSTA NYHET FÖR 1923.

BETYDANDE UTÖKNING AV HVAR 8 DAGS LITTERÄRA INNEHÅLL.

ICKE EN MEN FLERA ROMANER UNDER ÅR
1923 TILL HVAR 8 DAGS ALLA LÄSARE SÄVAL
PRENUMERANTER SOM LÖSNUMMERKÖPARE.

Fr. o m. 1923 års början kommer innehållet i Hvar 8 Dags följetongsavdelning att **mer än fördubblas**. F. n. åtgår ungefär 8 boksidor (= 2 H. 8 D.-sidor) pr nummer, men komma vi att **omedelbart**, även för den korta tid, nu pågående roman fortlöper, att anslå **16 boksidor** (= 4 H. 8 D.-sidor) varje vecka. När en ny högtintressant roman därefter omedelbart vidtager, komma vi dessutom att genom användning av en **fullt lika lättläst** men mindre spatiös stil i varje nummer lämna **icke mindre än 20 boksidor**,

sålunda över 1,000 boksidor pr år
enbart i vår följetongsavdelning.

Denna stora förändring kommer i intet avseende att ske på bekostnad av annat innehåll utan är **en direkt utökning av Hvar 8 Dags litteraturavdelning**.

Vi äro livligt övertygade om att denna åtgärd skall förvärva ännu många nya vänner till Hvar 8 Dags följetongsavdelning, vilken städse åtnjutit **stor popularitet**.

I övrigt ha andras öron- men troligen ej sinnesbedövande rop efter prenumeranter med allehanda gratislockelser icke kunnat förmå Hvar 8 Dag till »att tjuta med ulvarna». — Tvärtom — vi tåga och **hänvisa med tillförsikt till huru Hvar 8 Dag under de flydda 23 åren hållit sina löften**. REDAKTIONEN.

För dem, som ännu icke verkställt prenumeration på Hvar 8 Dag för 1923 är det nu viktigt att **icke uppsjuta detta en dag längre**. Prenumerera å närmaste postanstalt eller i bokhandeln. Helår 15 kr. Kvartal 4:25.

HVAR 8 DAG TACKAR FÖR DET GAMLA ÅRET OCH
TILLÖNSKAR ALLA SINA VÄNNER ETT GOTT NYTT ÅR

Forts. fr. sid. 222.

parlamentsledamöter hava också redan fallit offer för attentat. Den nya fristatsregeringen synes dock vara beredd att med kraftmedel upprätthålla sin myndighet och har som svar å dessa attentat låtit avrätta Rory O'Connor och Liam Mellows, tvenne oböjliga och för någon tid sedan fängslade republikaner. I Nordirland har å sin sida Belfastparlamentet pointerat sin självständiga ställning och förklarat, att de sex norra grevskapen icke höra in under den nya fristaten. Till Nordirlands förste generalguvernör har utsetts hertigen av Abercorn.

Om lugnet således ingalunda kan anses återställt, ha likväl de engelska trupperna återkallats och fristatstrupper inträtt som ordningens skyddare.

Öfver fotografier.

Kliché: Göta Ritbyrå & Flichanstalt, Gbg.

Överst: IRLÄNDSKA FRISTATEN UNDER EGET ANSVAR. Vaktombyte i Dublin mellan de engelska trupperna (t. h.) och Fristatens nya garde. — T. h.: IRLÄNDSKA FRISTATENS FÖRSTE GENERALGUVERNÖR T. M. HEALY ankommer till Dublin. Nederst: DE ENGELSKA TRUPPERNA UTRYMMA IRLAND: Avresan från Dub.in.